

OPERATIIVINEN SOPIMUS 2018

Vapaa-aikatoimiala

Palvelualue: Liikuntapalvelut

Sopimuksen tarkoitus:

Operatiivinen sopimus täydentää toimialan strategista sopimusta. Tässä sopimuksessa määritellään kaupungin strategiasta, strategisten ohjelmien linjauksista sekä liikuntalautakunnan painopisteistä johdetut liikuntapalveluja sitovat tavoitteet.

1 Lähtökohdat

Liikuntapalvelu

Liikuntapalvelujohtaja
Markus Kaimari

Liikuntapalveluyksikön johtaja
Oskari Nummi

Liikuntapalvelupäällikkö
Oskari Nummi

Liikkumaan aktivointi

Liikuntapalvelupäällikkö
Minna Lainio-Peltola

Järjestöliikunta

Järjestöliikuntapäällikkö
Terhi Anttila

IJRKU
BO

Liikuntapalveluiden toiminta pohjautuu liikuntalakiin, jonka tarkoituksena on edistää liikuntaa, kilpa- ja huippu-urheilua sekä niihin liittyvää kansalais-toimintaa, edistää väestön hyvinvointia ja terveyttä sekä tukea lasten ja nuorten kasvua ja kehitystä. Tätä kautta Turun kaupungin liikuntapalvelujen

tehtävänä on aktivoida turkulaiset liikkumaan ja parantamaan hyvinvointiaan liikunnan avulla. Turun kaupungin liikuntapalvelukeskus tuottaa erilaisia liikuntaolosuhteita ja –palveluita kaikille turkulaisille, niin yksittäisille kaupunkilaisille kuin liikuntaa järjestäville yhdistyksillekin. Toimimme yhteistyössä kansalaisjärjestöjen sekä muiden hallintokuntien ja kumppaneiden kanssa, sekä osallistamalla kuntalaisia. Liikuntapalvelut toimii Turun kaupungissa alansa asiantuntijaroolissa. Palvelualue seuraa liikunta-alan kehitystä, pitää yllä tilannekuvaa turkulaisesta liikuntakulttuurista ja kehittää sitä.

Keskeisiin liikuntapalvelukeskuksen tuottamiin palveluihin lukeutuvat

- liikuntapaikkojen ylläpito ja varaaminen
- liikuntapalveluiden koordinointi ja järjestäminen
- liikunta-avustukset

Liikuntapalvelukeskuksessa on kolme yksikköä, jotka toimivat yhteistyössä strategisten tavoitteiden eteen:

Liikuntapaikkayksikkö

Liikuntapaikkayksikkö ylläpitää ja kehittää liikuntapaikkoja Turun kaupungissa. Tavoitteena kattavat ja korkeatasoiset kuntalaisten hyvinvointia ja urheilukulttuuria edistävät liikuntapaikat, joiden käyttöaste on korkea. Ylläpitotyö ja palvelut järjestetään tehokkaasti ja taloudellisesti. Liikuntapaikkojen korjausinvestointeja suunnitellaan liikuntapaikkasuunnitelmaan tukeutuen.

Järjestöliikuntayksikkö

Järjestöliikuntayksikkö on aktiivisessa vuorovaikutuksessa kaupungin liikuntajärjestöjen kanssa liikuntapalveluiden järjestämiseksi kuntalaisille. Yksikön tehtävänä on tukea kaupungissa toimivien liikunta- ja urheiluseurojen sekä liikuntaa järjestävien yhdistysten toimintaa. Järjestöliikuntayksikkö mahdollistaa tämän tuen suorina avustuksina, koulutuksiin panostamalla sekä ottamalla kantaa seurojen liikuntaolosuhteiden käyttöön vuorovarasperiaatteiden muodossa. Turkulaisten liikunta- ja urheiluseurojen vaikuttaja- ja osallisuusryhmä toimii Seurapalamenti, joka esittelijänä on järjestöliikuntapäällikö.

Liikkumaan aktivointi- yksikkö

Aktivointiyksikön liikuntapalveluvastaavien työn perusta muodostuu kullekin nimetyin ikä-/ kohderyhmän liikkumaan aktivoinnista sekä alueellisen liikuntatoiminnan kehittämisestä.

Toimintaa ohjaa kaupungin strategia. Tavoitteena on terveytensä kannalta riittämättömästi liikkuvien kuntalaisten liikkumaan aktivointi ja aktiivisen elämäntavan omaksuminen kaikissa ikä- ja kohderyhmissä.

Työhön kuuluu eri kohderyhmien liikunnanohjaus sekä saavutettavien liikuntapalveluiden suunnittelu, koordinointi ja toteutus yhteistyössä kaupungin eri toimijoiden mm. hyö-, sivistys- ja muiden VAPA toimialojen kanssa, ympäristökuntien sekä yhdistysten ja urheiluseurojen, oppilaitosten ja muiden kolmannen sektorin (esim. seura-kunta) toimijoiden sekä erilaisten hankkeiden kanssa.

1.2 Toimintaympäristön muutostekijät

Suomen Kuntoliikuntaliiton teettämän aikuisväestön liikuntatutkimuksen mukaan 56 prosenttia suomalaisista liikkuu terveytensä kannalta liian vähän (Kansallinen Liikuntatutkimus, 2010,11). Liikunnan tuottamien terveyshyötyjen rinnalle on noussut itsenäinen terveyshyötyjä synnyttävästä liikunnasta riippumaton tekijä, liiallinen paikallaanolo (istuminen). Keskiverto suomalainen istuu 7h, nuoret miehet yli 8h ja arvioi istuen käyttämänsä ajan reilusti alakanttiin – eikä vapaa-ajan liikunta välttämättä riitä kumoamaan näiden määrien haittoja. (Tommi Vasankari, Liikuntafoorumi 2014).

Turun kaupunki kasvaa ja laajenee uusille asuinalueille. Kaupungin laajentuessa tulee turvata myös riittävät liikuntapaikkaresurssit. Uusia asuinalueita kaavoittaessa tulee aina tarkastella liikuntapaikkojen alueellista tarvetta. Tavoitteena on taata hyvät liikuntaolosuhteet asuinalueesta riippumatta ja tähän tulee osoittaa riittävät varat.

Vuonna 2014 toteutetusta Lasten ja nuorten liikuntakäyttäytymistutkimuksesta (Liitu) käy ilmi, että vain viidesosa peruskoululaisista täyttää liikuntasuosituksen, joka on vähintään tunti päivässä ”kohtalaisen rasittavaa” liikuntaa. Vain joka kymmenes 15 – vuotias liikkuu sen verran, mitä terveys-suositukset edellyttävät. Ruutuaikaa, tv:n, tietokoneen, tabletin ja kännykän parissa vietettyä aikaa, mitattaessa 95 %:lla lapsista ja nuorista ruutuaikaa kertyy yli suosituksen, joka on kaksi tuntia päivässä.

Sote-uudistuksen seurauksena kunnat vastaavat myös jatkossa kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen käytännön toteuttamiseksi tarvitaan :

- pysyvät poikkihallinnolliset yhteistyö- ja toimeenpanorakenteet (hyvinvointityöryhmä ja terveyden edistämisen koordinaatio),
- hallinnonalojen rajat ylittäviä johtamisen käytäntöjä ja vastuunottoa,
- sitoutumista hyvinvointitavoitteisiin kuntasuunnittelussa,
- ajantasaista tietoa väestön hyvinvoinnista ja terveydestä ja niihin vaikuttavista tekijöistä,
- vaikuttavia terveyden edistämisen käytäntöjä sekä
- ehkäisevän työn ammatillista osaamista ja riittävää henkilöstöä.

Juha Sipilän hallituksen yksi nuorisotyöhön liittyvä kärkihanke on Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelma LAPE 2016 – 2019. Sen yhtenä tavoitteena on, että palvelut järjestetään lapsi- ja perhelähtöisesti hallinnonrajat ylittäen. Muutosohjelmalla vahvistetaan vanhemmuutta ja matalan kynnyksen palveluja. Lähtökohtana on lapsen etu ja perheiden monimuotoisuus.

Kuntaliiton sivistyspoliittinen ohjelmassa, Sivistyksen suunta, linjataan kulttuuri-, kirjasto-, liikunta- ja nuorisopolitiikkaa vuoteen 2025. Palvelujen tuottaminen edellyttää kunnilta yhteistyötä, ketteryyttä, joustavuutta sekä uuden teknologian hyödyntämistä. Vapaa-aikatoimialan liikuntapalveluille määritellyissä visioissa:

- Kuntalaiset liikkuvat terveytensä kannalta riittävästi ja saavat siitä iloa, elämyksiä ja työkykyä. Kuntien **liikuntapalvelut** ovat kohtuuhintaisia ja helposti saavutettavissa. Ennaltaehkäisevänä työmuotona terveyttä ja hyvinvointia edistävä liikunta on koko kunnan yhteinen asia.

1.3 Toiminnan kehittämissuunnitelma ja strategiset painopisteet

Turun kaupungin kasvaminen tarkoittaa myös liikuntaolosuhteiden takaamista laajentuneille asuinalueille. Tavoitteena on taata hyvät liikkumisolosuhteet kaupunkilaisille asuinalueesta riippumatta. Tiukassa kuntatalouden tilanteessa laajenevan kaupungin ja palvelutarpeiden lisääntyessä liikuntapalveluiden tulee tehdä tiedolla johdettuja ratkaisuja edellä mainitun yhtälön turvaamiseksi.

Turun Liikkuvan koulun osa-alueista jatketaan vapaa-aikatoimialan liikuntapalveluiden vahvalla panostuksella iltapäivien matalan kynnyksen harrastetoiminnan lisäämistä ja kehittämistä yhteistyössä kansalais- ja järjestötoimijoiden kanssa. Yhteistyössä sivistystoimialan kanssa toteutettavassa hankkeessa liikunnan rooli näkyy koulupäivien aikana mm. liikunnallisten opetustapojen (toiminnalliset opetusmenetelmät) muodossa, mutta liikuntapalveluiden erityisosaaminen on kohdentunut kuitenkin erityisesti liikunnallisen harrastustoiminnan järjestämiseen koulupäivissä ja niiden välittömässä yhteydessä. Hankevuosien 2017-2018 ja 2018-2019 kehittämiskohteina Turun Liikkuva koulu –harrastetoiminnassa ovat erityisesti yläkouluille sopivat toimintatavat. Pyrkimyksenä on kehittää olemassa olevaa nuorten (13-19 v.) MIHI –toimintaa niin, että se tarjoaa kaikille nuorille sopivia liikuntalajeja ja -muotoja. Tarkoituksena on, että MIHI –harrastetunteja olisi tarjolla nykyistä aikaisemmin iltapäivissä ja koulupäivän aikana. Myös tässä kehittämistyössä huomioidaan perusliikuntataitojen merkitys liikunnallisen elämäntavan kehittämisessä. Myös erityisryhmille (soveltava liikunta, erityisliikunta) tullaan kohdentamaan Liikkuva koulu –harrastetoimintaa.

2 Taloudelliset tavoitteet

2.1 Määrärahat

1.000 €	TOT 2016	TAM 2017	TAE 2018	TOT 1- 6.2018	En- nuste 31.12.
Tulot	3 524 502	4 165 000	4 045	2 122 407	4 176 578
Menot	21 760 527	22 747 274	24 687	12 134 225	22 733 164
Netto	18 236 025	18 582 274	-20 642	10 011 818	20 556 625
Muutos-%	%	%	%		

3 Resurssien käyttö

3.1 Työvoiman käyttö

	TOT 2016	TAM 2017	TAE 2018	TOT 1 – 6.2018	Ennuste
Htv	92,1	95,5	101	102	101
Palkat ja palkkiot	3 197 149	3 300 233	3 462 773	2 072 532	3 468 619
Sijaistus %	34,9	30,9	30,9	35,1	35,1
Sairaspoissaolo	1,9	3,5	1,9	2,4	2,4

3.2 Tilojen ja alueiden käyttö

Käytössä olevat tilat ja alueet	TOT 2016	TAM 2017	TAE 2018	TOT 1 – 6.2018	Ennuste 31.12.
Tilat yhteensä (m ²)	71 086	78 305	77 272	77 272	77 272
Sisäisen vuokran perusteena olevat tilat (m ²)	71 086	78 305	77 272	77 272	77 272
Muut tilat (m)					
Alueet yhteensä (ha)	130	130	130	130	130
Sisäinen vuokra yhteensä(€)	9 966 204	10 600 115	11 894 328	5 998 519	11 894 328
Lisätietoja: TAE luvut perustuvat 6.7.2017 tietoihin vuoden 2018 tila- ja vuokramäärästä.					

4 Toiminnalliset tavoitteet

Strategisen sopimuksen tavoitteita toteuttavat projektit

Projektit

Vaihe	Alku	Yleinen tilanne kuva	Tilanne yhteenveto	Hyötytavoitteet
V4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)			Asiakastiedon kertymisestä liikuntapaikoilta on kartoitettu nykytila. Käytössä olevat asiakaskeruuavat on listattu ja niiden käyttökelpoisuutta arvioitu. Lisäksi on kartoitettu uusia tapoja; niitä on käyty ja käydään liikuntapalveluille esittelemässä syksyllä 2018. Työn alla syksyllä on datankeruu suunnitelman täsmäntäminen ja suunnittelu, jonka lähtökohdaksi on testattava erilaisia uusia täsmällisempiä asiakastiedon keruutapoja ja muodostaa jatkosuunnitelma asiakastiedonkeruun yhtenäistämiseksi ja vertailukelpoistamiseksi. Tässä esiteltyjen päätavoitteiden lisäksi osatavoitteet "harraste- ja kilpaurheilumäärittely" sekä "kapasiteetit" ovat edenneet ansiokkaasti. Taustatyöt kummassakin osatavoitteessa on kuitenkin tehty kattavasti ja vuoden loppuun mennessä tavoitellaan valmiita määritelmiä niin harraste- kuin kilpaurheilulle sekä liikuntapaikkojen kapasiteeteille, liikuntapalvelujen vuoronvarauksen ja asiakastiedonkeruusta kertyvän datan parantamiseen tähdäten osana asiakastiedonkeruu -projektia.	Asiakastietojen keruu ja seuranta suhteutettuna käytettävissä oleviin tilauresseihin mahdollistaa paremman tiedolla johtamisen ja toimenpiteiden entistä tehokkaamman kohdentamisen. Järjestelmän tuottamasta tiedosta on hyötyä sisäisenä työkaluna mm. vuoronjaon periaatteiden toteutumisen seurannassa, avustamismäärärahojen kohdentamisessa sekä tarveselvitysprosesseissa.
V4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)	1.3.2018		Hankeavustuspäätös saatu AVI:lta, 12 kumppanuseuraa mukana toiminnassa. Seurojen toimijat rekrytoitu ja informoitu hankkeen tavoitteista ja toimintamallista. Jyväskylän yliopiston ja Kihun asiantuntijuutta hyödynnetty seurojen perehdytyksessä. Ensimmäinen teemaluento pidetty ja aktori-mentoriryhmät tavanneet keskenään. Palaute positiivista.	Projektin tavoitteena on edistää lasten ja nuorten urheiluseuratoiminnan laatutekijöitä turkulaisissa urheiluseuroissa. Näihin tavoitteisiin päästään osaamisen edistämällä sekä tiedon ja ymmärryksen lisäämisellä lasten ja nuorten liikunnallisen elämäntavan taustalla olevista tekijöistä. Osaamisen vahvistamisella halutaan antaa seuroille avaimia arkipäivän työhön lasten ja nuorten parissa. Näin seuratoimintaan mukaan tulevat lapset saisivat innostavan ympäristön harrastaa ja harjoittelu tapahtuisi lapsen kehitystä huomioivalla tavalla. Lopullisen päämääränä on kaikkineen lasten ja nuorten liikunnallisen elämäntavan ja ter-veiden elämäntapojen edistäminen sekä drop-outin estäminen. Projektin aikana oppilaitosten sekä liikuntajär-jestöjen kanssa luotojen yhteistyömuotojen ja verkostojen avulla Turussa päästään viemään edistämään laaja-alaisesti ja kokonaisvaltaisesti lasten ja nuorten liikunnan laatutekijöitä.
V3 Projektin suunnittelun tarkentaminen (Toteutusvaihe)			Taustamateriaalin kartoitus aloitettu osittain. Samoin työhönohjaus tapahtumatuotekortteja varten. Työvoimaresussin rajallisuudesta johtuen projekti ei ole edennyt alkukevään jälkeen.	Saada liikuntapalveluiden asiantuntijuus paremmin osaksi laajempaa liikunta- ja urheilutapahtumien tuotantoa kaupungissa. Prosessien osalta tapahtumaorganisaattoreiden työ helpottuu, kun kaupungin yhteistyökuviot ovat selkät. Turku nähdään houkuttelevana tapahtumanjärjestämiskaupunkina ja asiantuntevana yhteistyökumppanina.
V3 Projektin suunnittelun tarkentaminen (Toteutusvaihe)	2.9.2018		Liikuntaneuvonnan prosessi on kuvattu, alku- ja loppukartoitukset ja oheismateriaalit ovat lähes valmiita. Viestintäsuunnitelma on tehty. Palvelu on esitelty sidosryhmille ja asiakasohjautuvuudesta keskusteltu. Toteutusvaihe alkaa syksyllä: markkinointi elokuussa ja toiminta syyskuussa. Ajanvaraukset (jota varten luotu TIMMI:n järjestelmä) alkavat 3.9. turku.fi/liikuntaneuvonta -sivuston kautta.	Riittämätön liikunta lisää sairastavuutta, josta syntyy kustannuksi. Liikuntakäyttäytymiseen vaikuttaminen ennen sairastumista (primaari-preventio) on sekä yhteiskunnan että henkilön etu. Yksilölliseen liikuntaneuvontaan tavoitteillaan työkäisiä ja ikääntyneitä, joiden sairastumista tai toimintakyvyn heikkenemistä liikunnalla voidaan ehkäistä. Neuvonnan tavoitteena on asiakkaan fyysisen aktiivisuuden lisääntyminen ja/tai passiivisen ajan väheneminen ja sitä kautta terveyden ja hyvinvoinnin kohentaminen. Tavoitteena on, että liikuntapalveluiden toteuttama yksilöllinen liikuntaneuvonta täydentää Hyvinvointitoimialan toteuttamaa elintapaneuvontaa ja asiakasohjautuvuus on sujuvaa.
			Tavoitteena syksyille on ollut prosessikuvauksen tekeminen sekä kehittämiskohteiden valinta on vielä tekemättä. Ongelmia on aiheuttanut projektipäällikkönä olleen henkilön sekä vuoronvaraukstoimistohenkilökunnan jatkuva vaihtuvuus ja/tai puute. Tavoitteena on edelleen syksyllä saada tehtyä prosessin määrittely ja tarveselvitys yhteistyössä IT-osaston kanssa.	Käyttämättä tai vajaalla käytöllä olevien liikuntatilojen varauksiin puuttamalla säästetään investointikustannuksissa. Vuorojakoprosessin tehostaminen mm. digitaalisesti ja toimintamallin avaaminen sekä vähentää asiakaspalautteen määrää että säästää henkilöstön aikaa. Avoimella ja selkeällä prosessilla taataan toimintavarmuus organisaation sisällä sekä avoimuus ja tasapuolisuus ulospäin.

V3 Projektin suunnittelun tarkentaminen (Toteutusvaihe)	2.9.2018	<p>Työryhmät määritelty, toimintasuunnitelma on tehty. Runosmäen vanhuskeskukseen järjestetty ikääntyneille sopiva kuntosalitila ja laitteet tilattu (saapuvat elokuun aikana). +75-vuotiaiden voima ja tasapainoryhmät käynnistyvät 3.9. 5 paikassa (Paattinen, Runosmäki, Ruusukortteli, Lehmusvalkama, Impivaara). Turun lähimmäispalveluyhdistyksen kanssa sovittu yhteistyöstä: VoiTas-ryhmien ohjaus ja ilmoittautumisten vastaanotto. Ryhmissä fysioterapeutin apuna viriketoiminnanohjaajat ja vertaisohjaajat, joille järjestetty koulutusta toukokuussa ja elokuussa. Kuljetus ryhmiin sitä tarvitsevalle järjestyy Turun logistiikkapalvelun kautta. Tavoitteena 90 asiakasta syksyn aikana. Ikääntyneiden (+65) yksilöllinen liikuntaneuvonta käynnistyy syyskuun puolivälissä (Impivaara, Lehmusvalkama, Ruusukortteli, Skanssi). Tavoitteena 72 asiakastapaamista syksyn aikana. Terveysasemille käynnistetään +75-vuotiaille toimintakykytarkastuksia syyskuun alusta alkaen. Alueelliset ikääntyneiden testipäivät Lehmusvalkamassa 21.9. ja Runosmäessä 26.10. Tavoitteena n. 250 testausta. VoiTas-ryhmistä, testipäivistä, terveystarkastuksista ja liikuntaneuvonnasta viestitty mainoksilla, lehdissä sekä kirjeitse yhdistyksiä ja järjestöjä.</p>	<p>Toimintakykyisempi vanhusväestö tukee kunnan elinvoimaisuutta: sosiaali- ja terveydenhuollon kustannukset vähenevät, ikäihmiset saavat lisää osallistumismahdollisuuksia ja terveyserot kaventuvat</p>
V4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)	9.3.2018	<p>Liikunnallista harrastetoimintaa on järjestetty kaikissa hankkeen kouluissa ja ohjaajia (opettajat, koulunkäynninohjaajat ja liikunta- ja urheiluseurojen ohjaajat ja valmentajat) on koulutettu perusliikuntataidoista, tunne- ja vuorovaikutustaidoista, oikeista liikemalleista sekä havainnoinnista ja päätöksenteosta liikunnassa ja urheilussa. Liikuntavälineitä on hankittu kaikkiin hankkeen kouluihin sekä yläkouluissa on toteutettu oppimisympäristöjen toiminnallistaminen kaluste- ja välinehankinnoilla. Hankkeen sisältöjen vakiinnuttamissuunnitelma on käsitelty hankkeen ohjausryhmässä ja vakiinnuttamistoimet ovat alkaneet. Koulu- ja kuntatasoisen koordinoinnin rahoitustarpeesta on annettu esitys huomioitavaksi vuoden 2019 talousarvioneuvotteluissa. LIITU-tutkimuksen peruskoulujen laajennettu otanta toteutettiin.</p>	<p>Koulun kautta on mahdollisuus tavoittaa koko kohderyhmä ja saada lisäarvoa vapaa-aikatoimialan ja erityisesti liikuntapalveluiden tavoitteille edistää lapsen ja nuoren liikunnallisen elämäntavan omaksumista ja ylläpitoa sekä turvata tasapuolisia osallistumismahdollisuuksia kulttuuri-, liikunta- ja vapaa-ajantoimintaan. Liikkuvan koulun avulla lisätään opettajien osaamista erityisesti toiminnallisissa opetusmenetelmissä ja osallistamisessa, jotka ovat keskeisiä sekä Liikkuvan koulun että opetussuunnitelman perusteissa olevien laaja-alaisen osaamisen tavoitteita. Liike- ja Mihi meidän koulussa liikunnallisella harrastetoiminnalla edistetään lasten ja nuorten liikunnallisen elämäntavan omaksumista perusliikuntataitoja kehittävällä ja liikunnan monipuolisuutta korostavalla toimintamallilla. Harrastetoimintaa toteutetaan perusopetuksen opetussuunnitelman kerhotoiminnan tavoitteiston mukaisesti. Koulupäivän aikaista aktiivisuutta edistetään ja istumista vähennetään sekä oppilaita osallistavaa toimintakulttuuria kehitetään vuorovaikutuksessa koulun henkilökunnan ja koulun kaikista oppilaista koostuvan oppilaskunnan kanssa.</p>

5 Henkilöstön hyvinvointi ja työelämän laatu

5.1 Kaupungin yhteiset tavoitteet (sisältyvät Strategiseen sopimukseen)

5.2 Palvelualueittain seurattavat tavoitteet

Kunta 10- mittarit, tulokset joka toinen vuosi	Toteutuminen 2014	Toteutuminen 2016	Palvelualueen tavoite TAE 2019	Tot 1 - 6.2018	Ennuste 31.12.
Kehityskeskustelujen käyminen, %	60,7	87,1			
Kehityskeskusteluja hyödyllisinä pitävät, %	23,8	41,7			
Työilmapiiri	3,42	3,37			

6 Tunnusluvut

6.1 Tavoitteelliset tunnusluvut

Tunnusluku	Tyyppi	TOT 2016	TAM 2017	Arvio 2017 toteutuksesta	TAE 2018	Tot 1 - 6	Ennuste 31.12.
Aktivointiosaston käyntikerrat	V	83.765	84 000	84 000	84 000	44 256	84 000
Uimalaitosten kävijämäärät	V	712 424	810 000	760 000	800 000	399 000	800 000
Liikkuva koulu ryhmien määrä		180			213	219	219
Avustukset per asukas*	T/T	7,52€	7,51€	7,51€	7,40€	7,43€	7,43€
Palloiluhallit ja isot liikuntasalit varausaste	K/T	82,77%		77%	80%		
Pienet ja keskikokoiset liikuntasalit varausaste	K/T	59,99%		60%	70%		
Täysimittaiset keinonurmikentät käyttöaste (1.4.-31.10.)	K/T	55,65%		58%	60%		
(Muut) pallokentät käyttöaste (1.5.-31.10.)	K/T	13,47%		10%	15%		
Lasten ja nuorten osuus tilavarauksista		52,27%		57%	55%		
Liikuntapalveluiden budjetti per kuntalainen	T/T	99,26€	99,00€	99,00€	105,90€		

Asiakastyytyväisyys KA - Liikuntahallit j	L/V	3,96			3,9		
Asiakastyytyväisyys KA - Kuntosalit	L/V	3,84			3,8		
Asiakastyytyväisyys KA - Uimahallit	L/V	3,90			3,9		
Asiakastyytyväisyys KA - koulujen salit	L/V	4,02			4,0		
*väkiluku heinäkuussa 2017							

Tunnusluvun tyyppi: V=

Volyymi

K/T= Kysyntä/tarve

L/V=Laatu/vaikuttavuus

S/P=Saataavuus/peittävyys

T/T=Tuottavuus/taloudellisuus